

Izginuli milijoni so končali pri starih znancih

Sledenje denarju Del denarja iz poskusa menedžerskega odkupa Iskre Avtoelektrike so razdelili malim delničarjem Premogovnika Velenje

LJUBLJANA – Kriminalistična preiskava poteka v dveh smerih, in sicer gre za oškodovanje šempetrške družbe Iskra Avtoelektrika, v drugem primeru pa za Holding Slovenske elektrarne (HSE). Akterji so v obeh primerih isti. Vmes pa so se obrčali milijoni evrov.

LUKA JAKŠE, BORUT TAVČAR, MITJA FELC, ANUŠKA DELIČ

Darko Majhenič, direktor Nacionalnega preiskovalnega urada, je pojasnil, da so pridržali pet ljudi, ki jih sumijo kaznivnega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, za katero je zagrožena kazen zapora do osem let. Skrben pregled zasežene dokumentacije in računalnikov pa bo pokazal, ali je nekaterim mogoče očitati še pranje denarja. Preiskavo sicer že več čas usmerja specializirano državno tožilstvo.

Najprej v Šempeter

Zanimivo je, da se Iskra Avtoelektrika ni prvič znašla pod drobnogledom kriminalistov, saj so bili v začetku julija na koprskem okrožnem sodišču nekdanji vodilni v družbi obsojeni na skupno 16 let zapora in stranske denarne kazni zaradi menedžerskega prevzema. Sodišče je ocenilo, da so Tadej Vidic, Ivan Lisjak (nekdanja člana uprave), Darjo Stepančič (nekdanji direktor financ) in Marijan Groff, nekdanji direktor in lastnik družbe SFM, ki je končala v stečaju, krivi nadaljevanega kaznivnega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti. Vidicu in Lisjaku je senat izrekel vsakemu štiri leta zapora, Stepančiču tri leta zapora, Groffu pa najdaljšo kazen, pet let in pol zapora.

Pot v Luksemburg

Kot so do zdaj ugotovili preiskovalci, so bile delnice Iskre Avtoelektrike leta 2007 večkrat preprodane prek luksemburške družbe, po naših informacijah gre za podjetje Peria S. A., ki je s tem pridobila najmanj osem milijonov evrov protipravne premoženjske koristi.

Neuradno sta pri delniških poslih niti iz ozadja vlekla celo Boško Šrot in Andrijana Starina Kosem. Podjetje Peria je bilo pred letom 2009 registrirano na ime Jobelux. Dnevnik je poročal, da je to pod-

jetje v prvih mesecih leta 2006 z Radensko opravilo najmanj eno finančno transakcijo, pri čemer naj bi zadnja za zdaj neznani znesek kmalu za tem nakazala podjetju Cogito, ki ga zastopa Vesna Rosenfeld. Cogito je sicer v lasti Marjane Filipović, ki je direktorica podjetja Areal. To je pomembno, ker je Areal spomladi 2006 po ceni 37,56 evra za delnico od Iskre odkupil 24,3-odstotni delež v Iskri Avtoelektriki. Že takrat so *Finance* pisale, da Areal najbrž ni bil resnični kupec, ker je imel za to precej premalo sredstev. Približno leto dni za tem je Areal ta delež prodal Infond Holdingu, ta pa nekaj dni pozneje za 22,7 milijona evrov Infond Holdingu 3. Prvega je obvladoval Šrot, drugega pa Groff, in sicer prek podjetja SFM iz Ljubljane in SDCF z britanskih Deviških otokov. Pri tem je zanimivo brati sklep o začetku stečajnega postopka nad SFM, ki ga je po spodletelem menedžerskem odkupu vložila Iskra Avtoelektrika. V njem, denimo, izvemo, da je staro vodstvo Iskre Avtoelektrike za skoraj 1,4 milijona evrov najelo Groffov SFM za iskanje finančnih sredstev za menedžerski prevzem.

Vrtiljak

Videti je, da preiskovalci sumijo, da se je vmes ta delež sprehodil do Luksemburga. Pri tem luksemburški register podjetij razkriva, da je imel Jobelux leta 2006 izgubo, v naslednjem letu pa je že prenesel skoraj 15,7 milijona evrov dobička v naslednje leto. Pri tem pa so si delničarji izplačali še 490.000 evrov dividend. Leto 2008 ni bilo tako rožnato, saj so prenesli »le« 1,2 milijona evrov dobička. Dividend ni bilo. Jobelux se je julija 2009 preimenoval v Perio, novembra naslednje leto pa je skupščina sprejela odločitev o prostovoljni likvidaciji, iz registra je bila nato izbrisana konec junija 2011. Zadnje dostopno letno poročilo je za leto 2009, v katerem Peria izkazuje za 9,6 milijona evrov terjatev, 4,2 milijona delniških zapisov, skoraj pol milijona drugih obveznosti in je ob 1,6 milijona evrov izgube prenesla 15,1 milijona dobička. Od tega so si delničarji izplačali za 2,5 milijona evrov bruto dividend, za preostalimi 13,5 milijona evrov pa se je sled izgubila.

Prvi mož NPU Majhenič pravi, da je bil del denarja, ki se je prelivl v Luksemburgu, namenjen

za nakup delnic enega od podjetij v Velenju. Zdaj že vemo, da gre za Premogovnik Velenje, kjer ima dvoodstotni delež tudi podjetje Towra, registrirano v Luksemburgu, ki spada v krog podjetij Bogdana Pušnika. Drugi dve, ki sta ravno tako manjšinska delničarja v Premogovniku, sta MP Naložbe in Intertrade ITC.

V velenjskem jašku

Ta naložba je bila v letih 2007 in 2008 zelo poceni, menda tudi

samo po enajst evrov za delnico, in **mali delničarji**, ki se skrivajo za temi podjetji, so računali, da bodo delnice prodali po veliko višji ceni. Tudi po 60 evrov za delnico. Podlago za to računico so imeli v odkupih HSE, ki je leta 2005 pod vodstvom Jožeta Zagožna kupil manjšinske deleže v Šošanju in Brestanici. Zanje je takrat skupaj plačal 48 milijonov evrov. Večino deležev je kupil od družbe KD Holding. Leta 2007 pa je HSE od Infond Holdinga, ki ga je obvladoval Šrot, za 38,9 milijona evrov kupil še 18,5-odstotni delež Soških elektrarn.

Mimogrede, podobno kot v Premogovniku Velenje so v vseh elektrodistribucijskih podjetjih **mali delničarji**, ki jih obvladujejo veliki štirje. To so KD Group Matjaža Gantarja, podjetja off-shore Igorja Laha, DZS Bojana Petana in podjetja okoli Bogdana Pušnika.

Račun brez krčmarja

Vsaj v primeru Premogovnika Velenje pa so se uštel, saj je vrednost njegovih delnic skoraj nič, vendar si na vse načine prizadevajo oplementiti svojo naložbo. Pri tem so prek svojega zastopnika odvetnika Vladimirja Biliča pisali bankama EIB in EBRD, naj ne odobrita posojila za Teš 6, ker bodo imeli zaradi nizke cene premoga izgubo. Podobno so obvestili tudi naše poslance, takratni predsednik DZ Gregor Virant pa je z vsebino pisma seznanil tudi ustavno sodišče. Nikjer v pismu pa niso zapisali, da so kot institucionalni vlagatelji svoj denar dali v podjetje, ki ni še nikoli izplačalo dividend.

O odkupu delnic malih delničarjev so se precej pogovarjali tudi v nadzornem svetu HSE, ideja je bila v začetku leta še živa, **mali delničarji** pa so pošiljali ponudbe. Po eni različici bi njihove delnice zamenjali za deleže hčerinskih

Page: 3

Reach: 130000

Country: SLOVENIA

Size: 800 cm2

2 / 2

družb Premogovnika, ki ima med drugim v lasti hotel in smučišče Golte. »Ta odkup se ni uresničil

in to je najpomembnejše,« pravi direktor HSE Blaž Košorok, ki je prepričan, da so mali delničarji kupili deleže špekulativno in s pri-

čakovanjem zaslužka. Vendar se ni izšlo in nastala je izguba, podobno kot pri številnih drugih nakupih delnic.

Kriminalisti so v preiskavi ugotovili, da so pri oškodovanju šempetrske Iskre Avtoelektrike in Holdinga Slovenske elektrarne sodelovali isti akterji. FOTO IGOR ZAPLATIL